

2.3 Arvoperusta

Esiopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

Lapsilla on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Lasten aikaisemmat kokemukset ja taidot ovat osa heidän oppimisen polkuaan. Lasten erilaisuutta sekä erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan. Lasten käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeinä, ja he osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen sekä edellytystensä mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen.

Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen. Kannustava palaute ja oikeudenmukainen kohtelu kuuluvat hyvään esiopetukseen. Lapsilla on oikeus ilmaista itseään ja ajatuksiaan, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita. Esiopetus tukee lasten kykyä ymmärtää arvoja, noudattaa terveellisiä elämäntapoja sekä kehittää tunteita ja kauneudentajuun.

Esiopetuksen henkilöstön ja huoltajien yhteistyö auttaa turvaamaan lasten hyvinvointia. Esiopetuksen henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen erilaisiin perheisiin sekä kotien erilaisiin katsomuksiin, uskontoihin, perinteisiin ja kasvatusnäkömyksiin on rakentavan vuorovaikutuksen ja opetuksen perusta¹.

Esiopetuksessa noudatetaan kestävän elämäntavan periaatteita ja otetaan huomioon sen eri ulottuvuudet: sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja ekologinen. Esiopetus toimintaympäristönä tukee lasten tasa-arvoisuutta. Siihen sisältyvät muun muassa mielipiteiden ja sukupuolten tasa-arvo. Esiopetus edistää lasten mahdollisuuksia kehittää kykyjään ja tehdä valintoja ilman sukupuolesta johtuvia ennako-odotuksia ja rajoituksia. Tasa-arvopyrkimyksiä täydentää laaja-alainen yhdenvertaisuuden periaate². Opetus on lapsia puoluepoliittisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamaton. Esiopetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana.

Oulun esiopetuksen arvoperusta

Oulussa esiopetuksen arvoperusta rakentuu Oulun kaupunkistrategian arvoille rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Esiopetuksen arvot on koottu opetussuunnitelmatapaamisissa, ops-kuppiloissa, ja esiopetusyksiköiden arvokeskusteluissa, jotka on toteutettu yhteistoiminnallisella työtavalla. Laajassa arvojen työstöprosessissa syntyneet Oulun esiopetuksen arvot on koottu alla olevaan taulukkoon 1.

---

¹ Valtioneuvoston asetus (422/2012) 2 §

² Yhdenvertaisuuslaki 6 § 1 mom. (21/2004)

<p>ROHKEUS</p> <p>Tuemme lapsen itsetuntemuksen ja itsearvostuksen kehittämistä, taitamisen tunnetta.</p> <p>Rohkaisemme lasta kehittämään omia vahvuuksiaan.</p> <p>Luomme turvallisen, innostavan ja kannustavan ilmapiirin, jossa on ilo oppia.</p> <p>Aikuisten toiminta on ammatillista. Aikuinen omalla esimerkillään vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja asenteisiin.</p>	<p>REILUUS</p> <p>Jokainen lapsi saa olla yksilö, jota kunnioitamme ja kuuntelemme.</p> <p>Kohtelemme jokaista tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti, erilaisuutta arvostaen ja kunnioittaen.</p> <p>Yhteistyömme perheiden kanssa on avointa, luottamuksellista ja jokaisen perheen arvoja ja kulttuuria kunnioittavaa.</p>	<p>VASTUULLISUUS</p> <p>Turvaamme lapselle parhaat kasvun ja oppimisen edellytykset, havainnoimalla ja vastaamalla herkästi lapsen tarpeisiin.</p> <p>Jokaisella on vastuu siitä, että kaikilla on hyvä olla, puolustamme heikompaa ja puutummme kiusaamiseen.</p> <p>Harjoittelemme vastuullisesti toimimista päivittäin kaikissa arjen toiminnoissa ja opimme tekemään kestävän kehityksen valintoja.</p> <p>Aikuinen on aidosti läsnä.</p>
---	---	--

Taulukko 1. Oulun esiopetuksen arvot

Esiopetusikäiset lapset ovat osallistuneet arvokeskusteluun ja alla olevassa koonnissa on muutamia esimerkkejä lasten pohdintoista. Lasten arvoissa korostuvat kavereiden tärkeys, leikkiminen ja toiminnallisuus, aikuisten toiminta sekä hyvät tavat.

Lasten pohdintoja

”Hyvä päivä eskarissa on sellainen, että on kavereita.”

”Olen oppinut, että kaikki kaverit pitää ottaa leikkiin mukaan. Kun kaverilla ei ole ketään leikkikaveria, voi mennä pyytämään, että voitko tulla leikkiin.”

”Eskarissa ei tarvitse pelätä mitään, eskarissa voi olla iloinen.”

”Eskarissa ei haittaa jos ei ossaa.”

”Pitää olla reilu. Vaihdetaan ja lainataan rooliasuja jos niitä on vain yksi. Jaetaan lelut reilusti.”

”On tärkeää oottaa vuoroa, ettei tuu kauheeta mölyä. Muuten ei kuule, eikä voi puhua.”

”Olen oppinut huomaamaan kaikkea ja olen oppinut tekemään kysymyksiä.”

”On mukavaa jos aikuinen on turvallinen, ei huuda eikä ole vihainen.”

”Oivalsin, että pitää ajatella ennen kuin tekee mitään.”

Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmatyöhön on osallistunut myös huoltajista koostuva ryhmä, joka on pohtinut ja keskustellut esiopetuksen opetussuunnitelman teemoista. Esiopetuksen arvoperustassa huoltajat korostavat sukupuolisensitiivisyyttä ja kielellisen, kulttuurisen, uskonnollisen ja katsomuksellisen moninaisuuden arvostamista. Lisäksi huoltajat pitävät tärkeänä jokaisen lapsen oikeutta tulla kuulluksi. Kestävän elämäntavan omaksuminen, hyvinvoinnin edistäminen ja leikin kautta oppiminen ovat tärkeitä huoltajien arvoja.

